

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ Κ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 1900

ΑΡΙΘ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † 'Ο Γρεβενδών ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† 'Ο Μέγας Πρωτοδύκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† 'Ο 'Αρχηγρ. τῆς 'Ι. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίας)
† 'Ο Μέγας 'Αρχιδιάκονος ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΧΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ . . . 20
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμῖς
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Λογοδοσία περὶ τοῦ σχολικοῦ
ἔτους 1899—1900 τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἀναγνωσθεῖσα
ὑπὸ τοῦ σχολάρχου ἀρχιμ. Μ. Κλεσβούλου — Ἐκκλησιαστικὴ
ἐπιθεώρησις — Δύο παλαιὰ κείμενα περὶ τοῦ Μεγάλου Κων-
σταντίνου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— *Συνεδρία Δύο Σωμάτων.* — Σήμερον συνήλ-
θον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὰ
Δύο Σώματα, ἡ ἀγία καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ ἐν-
τιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον καὶ συνεζήτησαν ἄθρο-
σινὰ τῆς ὑπὸ τῆς Κ. Ε. Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς παρ' ἡ-
μῖν ἐκπαιδεύσεως καὶ διδασκαλίας ὑποβληθείσης ἐκ-
θέσεως, ἧς ἡ συζήτησις συνεχισθήσεται ἐν προσεχῇ
συνεδρίᾳ. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην, γενομένης
δεκτῆς τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς
'Εφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπ. Καταστημάτων
ἀξιότιμου Ζήση Ζήση, ἐξελέγη εἰς ἀντικατάστασιν ὁ
ἀξιότιμος Η. Ἡλιάσκος. Πρὸς τοῦτοις μέλος τῆς Π.
Κ. Ε. Ἐπιτροπῆς, ἐκπροσωποῦν ἐν αὐτῇ τὸ Δ. Ε. Μ.
Συμβούλιον, ἐξελέγη ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Μελαχροί-
νός ἐφέντης ἀντικαταστήσας τὸν τέως τοιοῦτον ἐλλό-
γιμον Ε. Ἀμαξόπουλον.

— *Μητροπολίται Μηθύμνης καὶ Χίου.* — Οἱ σεβα-
σμιώτατοι μητροπολίται Μηθύμνης Στέφανος καὶ Χίου
Κωνσταντίνος ἀπαντῶντες εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλη-
σίας διαβιβασθέντα αὐτοῖς προσκλητήρια γράμματα,
ἡγγεῖλαν ὅτι ὑπείκοντες εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλη-
σίας ἀποδέχονται ἀσμένως τὴν γενομένην πρόσκλησιν
αὐτῶν ὡς συνοδικῶν, καὶ ὅτι διευθετήσαντες ἕκαστος
τὰ κατ' αὐτὸν ἐλεύσονται εἰς βυτιλεύουσιν προσεχῶς.

— *Μητροπολίτης Νευροκοπίου.* — Ὁ πανιερώτα-
τος μητροπολίτης Νευροκοπίου Νεόφυτος ὑπέβαλεν
ἐνεκα γήρατος τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας
αὐτοῦ κανονικὴν καὶ οἰκιοθελὴν παραιτήσιν, ἀνα-
γνωσθεῖσαν ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθού-
σης Τρίτης καὶ δεκτὴν γενομένην.

— *Ἀφιξεις.* — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἀφίκετο εἰς
βυτιλεύουσιν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σωζο-
γαθουπόλεως Κωνσταντίνος καὶ κατευθυνθεὶς εἰς τὰ
Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο καὶ ἡσπάσθη τὴν δεξιὰν
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Χθὲς δ' ἐγένετο τῇ Α. Πανιερότητι πρᾶσάση ἐνώ-
πιον τῆς ἀγίας καὶ ἱ. Συνόδου τὸ εἰθισμένον Μῆνυμα,
καὶ εἶτα ἡ ἐν τῷ ναῷ νενομισμένη τελετὴ τῆς εὐ-
χαριστίας.

— *Μονὴ Κύκκου.* — Γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τετραετίαν
διετέλεσε κεκλεισμένον τὸ ἐν Διπλοκιονίῳ Μετόχιον
τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ἐνεκα τοῦ
θανάτου τοῦ ἐν αὐτῷ ἡγουμένου Μελετίου. Ἦδη τοῦ
νέου ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς πνευματικῆς Καλλι-
νίκου ἀφικομένου, τὸ εἰρημένον Μετόχιον ἠνοίχθη καὶ
παρεδόθη ἀρμοδίως τῷ ἡγουμένῳ.

Διὰ ψευσεῖς.

Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ προχθесινῇ «Κωνσταντινουπόλει»
ὅτι κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς προχθὲς Κυριακῆς ἐμνη-
μονεύθη τὸ πρῶτον ὁ ἐκλελεγμένος Πατριάρχης Ἀλε-
ξανδρείας κ. Φώτιος. Ἡ εἰδήσις αὕτη ἐστὶν ὅλως
ἀνυπόστατος, γνωστοῦ ὄντος ὅτι οὕτω ἀφίκοντο
τὰ εἰρηνικά λεγόμενα γράμματα.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 20 Ἰουνίου 1900.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

ΣΧΟΛΩΝ ΤΕΛΕΤΑΙ

Α'.

Ἐθνικοῦ Ἰωακείμειον Παρθεναγωγείου.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν μέσῳ συρροῆς φιλομούσου ὁμηγύρεως ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων ταῖς τοῦ ἔθνικοῦ Ἰωακείμειου Παρθεναγωγείου ἀποφοιτησάσας μαθητρίαις. Τῆς τελετῆς προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων Ἀρσακίης Ἀνθίμου, Βερροίας Κωνσταντίου, τοῦ καὶ προέδρου τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς, Μαρωνίας Ἰωακείμ καὶ Κορυτσῆς Γερβασίου, ἔτι δὲ τῶν μητροπολιτῶν Διοκασσαρείας Νικοδήμου καὶ Ἀμίδης Βενιαμίν, τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱ. Συνόδου Φωτίου καὶ ἄλλων κληρικῶν. Εἰς τὴν τελετὴν παρῆν ὡσχύτως ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτος.

Τῆς εἰθισμένης ἱεροτελεστίας γενομένης ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐφόρων μὲν τοῦ ιδρύματος ἐλλογίμου Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου ἡ περὶ τῆς οἰκονομικῆς, ὑπὸ τῆς ἐλλογίμου δὲ ὑποδιευθυντρίας Ἰουστίνης Λαγουδάκη ἡ περὶ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ φυτωρίου ἔκθεσις διασαφηνίσασαι ἀμφότεραι τὴν εὐχάριστον πορείαν αὐτοῦ κατὰ τὴν λήξαν σχολικὴν περίεσον. Ἀφ' οὗ δὲ αἱ ἀπολυόμεναι, ἐννέα τὸν ἀριθμὸν ἀπόφοιτοι, ἔτυχον τοῦ οἰκείου πτυχίου, πᾶσαι μετὰ βαθμοῦ ἄριστα, ἡ Α. Θ. Π. ἐπισφραγίσασα τὴν τῶν γραμμάτων ταύτην τελετὴν ἀπήγγειλε τὴν ἐπομένην προσφώνησιν:

Ἀγαπητοί,

Παρακολουθήσαντες μετὰ πατρικοῦ διαφέροντος καθ' ἅπασαν τὴν διαρρέυσασαν ταύτην ἐβδομάδα, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ αὐτοπροσώπως καὶ διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντων ἡμετέρων ἀντιπροσώπων, τὰς γενομένας προφορικὰς ἐξετάσεις καὶ δοκιμασίας, παριστάμεθα καὶ αὐθις σήμερον ἵνα καταστήσωμεν τοὺς πόνους καὶ τοὺς μόχθους, οὓς ὁ τε φιλόπονος τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκαλιστῶν σύλλογος καὶ ὅλος ὁ φιλομαθὴς τῶν σεμνῶν τοῦ καθιδρύματος τούτου κορασίδων χορὸς καθ' ἅπαν τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος κατεβαλόν, καὶ ἀφθόνους ἐπιδαψιλεύσωμεν εἰς τοὺς καρποφόρους ἐναγωνισαμένους καὶ ἐναγωνισάμενας τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Οὐδένα ὑμῶν λαυθάνει πάντως, ὅτι τὸ

σεμνὸν τοῦτο τῶν γραμμάτων καθίδρυμα καὶ ὡς ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου καὶ τῶν περιστάσεων καθ' ἃς ὠκοδομήθη, καὶ ὡς ἐκ τοῦ σεπτοῦ προσώπου τοῦ ἐν Πατριαρχαίς ἀειμνήστου αὐτοῦ ιδρυτοῦ Ἰωακείμ τοῦ Β', καὶ περιπλέον ὡς ἐκ τῆς μεγάλης διὰ τὸ τμήμα τοῦτο τῆς μεγαλοπόλεως ἡμῶν ἀξίας καὶ τοῦ προορισμοῦ οὗτινος καταστοχάζεται, ἀποβαίνει ἰδίᾳ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν προσφιλέστατον ἀντικείμενον στοργῆς καὶ ἀγάπης καὶ ἀπολαύει ἐξειδικασμένων ἀείποτε ἐκ μέρους αὐτῆς φροντίδων καὶ μεριμνῶν.

Ὅθεν καὶ ἡμεῖς καθηκόντως, ἐφ' ὅσον βλέπομεν ἀπαρεγκλίτως ἐκπληρούμενον τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν τοῦ σεμνοῦ τούτου παιδευτηρίου σκοπόν, ἐφ' ὅσον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος παριστάμεθα θεαταὶ τῆς αὐξήσεως ἐν αὐτῷ κατὰ πάντα προόδου καὶ τελειοποιήσεως, ἐφ' ὅσον αἰσθανόμεθα ὅτι τὸ ἱδρυμα τοῦτο προλαμβάνον καὶ ἱκανοποιῶν πάντα πόθον καὶ πᾶσαν κοινὴν τῶν περὶ αὐτὸ ἐπὶ ἐνοριῶν ἀπαίτησιν, χάρις εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλογένειαν τῆς διεπούσης τὰ κατ' αὐτὸ Ἐφορείας καὶ εἰς τὴν ἀκάματον φιλοποनीαν καὶ προθυμίαν τῶν διδασκόντων ἐν αὐτῷ, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ τὸν λογισμὸν καὶ τὴν καρδίαν ζωηρότερον στρέφομεν ἐπὶ τὸ παιδευτήριον τοῦτο, τὸ τοσοῦτους ἀγλαοὺς καρποὺς παρέχον κατ' ἔτος, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἔτι μᾶλλον διακαεῖς ἀναπέμπομεν εἰς τὸν Ὑψιστον εὐχὰς, ἵνα ἀκλόνητον καὶ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀνώτερον παντὸς ἀνιάρου καὶ ἐναντίου διατηρῇ αὐτὸ ἡ θεία Πρόνοια πρὸς χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ πάντων, ὅσοι δι' ἀγάπης καὶ στοργῆς δικαίως περιβάλλουσι τὸ ἔθνικόν τοῦτο Ἰωακείμειον Παρθεναγωγεῖον. Κύριος δ' ὁ Θεὸς εἴθε φυλάττοι ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου Αὐτοκρατορικοῦ αὐτοῦ Θρόνου τὸν φιλόμουσον ἡμῶν Ἀνακτα, ὑπὸ τὴν σκίαν τοῦ ὁποίου ἡ παρ' ἡμῖν παιδείσις τοσαύτης ἀπολαύει ἀναπτύξεως καὶ προαγωγῆς. Γένοιτο.

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς τελετῆς ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσεκάλεσεν εἰς τὸ πατριαρχικὸν γεῦμα τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος, τοὺς ἐφόρους τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ τοὺς καθηγητὰς αὐτοῦ.

B'.

Τοῦ ἐν Πέραν Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου.

Αὐθημερὸν ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλλ. Φιλολογ. Συλλόγου ἐγένετο ὡσαύτως ἡ τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων τοῖς τελειοφοίτοις καὶ τῆς ἀπονομῆς βραβείων τοῖς ἀριστεύουσιν ἐν τῷ γαλλικῷ τμήματι τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου, τοῦ ὑπὸ τὴν πεπνυμένην διεύθυνσιν καὶ ἡγεσίαν τοῦ ἐλλογίμου Χρήστου Χατζηχρήστου διατελοῦντος. Τῆς τελετῆς ταύτης προΐστατο ἡ Α. Σ. ὁ ἐκ τῶν ἀγίων συνοδικῶν μητροπολίτης Γρεβενῶν Δωρόθεος ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, παρῆσαν δὲ ἡ Α. Ε. ὁ ἐπὶ τῶν ἐλληνοτουρκικῶν συμβάσεων πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδος Δ. Στεφάνου, ὁ Α'. γραμματεὺς τῆς ἐλληνικῆς πρεσβείας Λεβίδης ἐκπροσωπῶν τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος, ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας ταγματάρχης Δουπὼν, ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας Κωνστάνς, αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, ὁ Σχρακιώτης βένης, Ν. Σγουρίδης ἐφέντης, ἀντιπρόσωποι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἑγκριτοὶ τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς παροικίας γάλλοι, πλείστοι λόγιοι, ἐπιστήμονες ὁμογενεῖς καὶ ξένοι καὶ πολὺ ἄλλο φιλόμουσον καὶ ἐπίλεκτον πλῆθος. Μετὰ τὴν εἰθισμένην τελετὴν ὁ ἐλλογίμος διευθυντὴς καὶ ἰδρυτὴς τοῦ Λυκείου Χ. Χατζηχρήστου δι' ἐκθέσεως σαφοῦς καὶ γλαφυρᾶς ἐξέθηκε τὰ τῆς πορείας τοῦ ιδρύματος κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος, ἐξ ὧν κατὰδῆλος ἐγένετο ἡ ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτοῦ ἀποστολῇ σκοπιμωτάτη λειτουργία τοῦ καθιδρύματος, τοῦθ' ὅπερ πᾶν εὐχρέστως ἤκουσεν ἡ πολυπληθὴς ὁμήγυρις. Τὸν κ. Χ. Χατζηχρήστου διεδέξατο ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ δι' ἐναμίλλου πρὸς τὸ ἱδρυμα στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως διακρινόμενος διευθυντὴς τοῦ γαλλικοῦ τμήματος εὐπαίδεutos Γαλάτης Regis Delboef, ὃς καὶ διὰ λόγου ἐμμεθοῦς συνηγόρησε τὸ μὲν ὑπὲρ τῆς σπουδῆς τῶν κλασικῶν σπουδῶν, τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Εἶτα ὁ τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῆς παιδείας ἐκπροσωπῶν ἀνέγνω προσλαλιὰν ἐξαίρουσιν τὰς ἐν τῷ Ἑλληνογαλλικῷ Λυκείῳ ἐπιτελουμένας προόδους καὶ ἐκφράζον τὴν πλήρη εὐχρέσκειαν τῆς Α. Ε. Ἐξ. Ἐν τέλει ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Γρεβενῶν Δωρόθεος δι' ἐξ ὑπογυίου καὶ λίαν προσφόρου προσλαλιᾶς ἐξάρχας τὰς πολυτίμους πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν ὑπηρεσίας τῆς Σχολῆς ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1899-1900
ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ

ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου Ἀρχ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

Τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1900.

Ἐν τῇ Ζ' τάξει :

1. Ἐκ τῶν **Θρησκευτικῶν**, συνέχεια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μέχρι τοῦ 1453.
2. Ἐκ τῶν **Ἑλληνικῶν**, ἐρμηνεία ἐκ τῶν παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν τῆς τῶν Πλαταιῶν, τῆς τῶν Θηβαίων καὶ τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους, δέκα εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου καὶ τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτοῦ, Ἑλεγειῶν, Ἰαμβογράφων καὶ Μελικῶν ποιητῶν καὶ τῆς ἐν Αὐλίδι Ἰφιγενείας τοῦ Εὐριπίδου. Θεματογραφία καὶ Ρητορική.
3. Ἐκ τῶν **Λατινικῶν**, ἐρμηνεία τοῦ Ἰουγουρθικοῦ πολέμου τοῦ Σαλουστίου (μέχρι τοῦ 36 κεφ.), τοῦ α' βιβλίου τῶν μεταμορφώσεων τοῦ Ὀβιδίου καὶ μερῶν τοῦ β' (στίχ. 1—330) μετὰ γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων.
4. Ἐκ τῶν **Μαθηματικῶν**, ἡ ἐπίπεδος Τριγωνομετρία.
5. Ἐκ τῆς **Πειραματικῆς Φυσικῆς**, τὰ Μηχανικά.
6. Ἐκ τῆς **Φυσικῆς ἱστορίας**, τὸ γενικὸν μέρος τῆς Βοτανικῆς.
7. Ἐκ τῆς **Πολιτικῆς ἱστορίας**, ἡ Βυζαντιακή.
8. Ἐκ τῶν **Φιλοσοφικῶν**, Λογική καὶ τὸ Γενικὸν μέρος τῆς Ἠθικῆς.
9. Ἐκ τῆς **Γαλλικῆς**, ἀνάγνωσις καὶ φιλολογικὴ ἀνάλυσις κειμένων διαφόρων, ἀποστήθισις ἐκλεκτῶν τεμαχίων, μετὰφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ συνέχεια τῆς Γραμματικῆς μέχρι τέλους.
10. Ἐκ τῆς **Τουρκικῆς**, ἐρμηνεία ἐκ διαφόρων κειμένων καὶ ἐξ ἐφημερίδων τουρκικῶν μετὰ γραφικῶν, τεχνολογικῶν καὶ συντακτικῶν ἀσκήσεων τουρκιστί, ἐκ τῆς Γραμματικῆς τὰ περὶ ἀνωμάτων λέξεων καὶ ἀνωμάτων πληθυντικῶν τῆς Ἀραβικῆς, Θεματογραφία, καὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν ἐν χρήσει ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Ἀραβοπερτικῶν συντάξεων.

Ἐν δὲ τῇ Η' τάξει, τῇ τῶν τελειοφοιτῶν :

1. Ἐκ τῶν **Θρησκευτικῶν**, σύντομος Χριστιανικὴ Ἠθική.
2. Ἐκ τῶν **Ἑλληνικῶν**, ἐρμηνεία τῶν Ὀλυμπίων 3. 10. 11. 12. 13 καὶ τοῦ 3 Πυθίου ἐκ τοῦ Πινδάρου, τῶν Χοηφόρων τοῦ Αἰσχύλου, τῆς Ἠλέ-

κτρας τοῦ Σοφοκλέους καὶ τῶν Ἰππέων τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ φιλολογικῶν παρατηρήσεων.

3. Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἐρμηνεία τοῦ 9 βιβλίου τῆς Αἰνείδος τοῦ Βιργιλίου, ἐπτὰ Ὁδῶν τοῦ Ὀρατίου (2, 3, 12, 14 καὶ 37 τοῦ α' βιβλίου, τῆς 13 τοῦ β' καὶ τῆς 2 τοῦ δ') τοῦ Carmen Seculare καὶ ἐπιγραμματοποιία.

4. Ἐκ τῶν Μαθηματικῶν, ἡ Κοσμογραφία.

5. Ἐκ τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς, ἡ Ἀκουστική καὶ ἡ Ὀπτική.

6. Ἐκ τῆς Φυσικῆς ἱστορίας, ἡ Ὀρυκτολογία.

7. Ἐκ τῆς Πολιτικῆς ἱστορίας, ἡ ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων.

8. Ἐκ τῶν Φιλοσοφικῶν, ἡ ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας.

9. Ἐκ τῆς Τουρκικῆς, ἐρμηνεία ἐκ διαφόρων κειμένων καὶ ἐξ ἐφημερίδων μετὰ γραφικῶν, τεχνολογικῶν καὶ συντακτικῶν ἀσκήσεων τουρκιστί, ἐπανάληψις ὅλης τῆς Γραμματικῆς, Συντακτικῶν τουρκιστί, Θεματογραφία καὶ μετάφρασις διηγημάτων καὶ ἀσκήσεων διαφόρων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν.

10. Ἐκ τῆς Γαλλικῆς, ἀνάγνωσις καὶ φιλολογικὴ ἀνάλυσις κειμένων διαφόρων, μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικόν, ἐπανάληψις τῆς Γραμματικῆς καὶ ἱστορία τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας ἀπὸ τοῦ 6ου μέχρι τοῦ 19ου αἰῶνος.

Αὕτη ἐστὶ Παναγιώτατε Δέσποτα καὶ ἡ λοιπὴ σεβαστὴ καὶ φιλόμους ὁμήγουρις, ἡ κατὰ τὸ λήγον τοῦτο ἔτος διδασκτικὴ τῆς Σχολῆς ἐργασία, ἣτις, δοκιμαζομένη νῦν ἀπὸ τῆς 24 τοῦ λήξαντος μηνὸς κατὰ τὸ προεξορισμένον ὑπὸ τῆς Σχολῆς πρόγραμμα τῶν ἐτησίων αὐτῆς ἐξετάσεων, θέλει δικαιώσει, πιστεύομεν, τῆς τε σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὰς προσδοκίας καὶ τοὺς κόπους τῶν διδασκάντων.

Γ'. Ἡ διὰ τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν δοκιμασία αὕτη τῆς ἐργασίας τῆς Σχολῆς εἶναι καὶ ἐφέτος συμφωνοτάτη ταῖς σχετικαῖς διατάξεσι τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς. Αἱ ἐπτὰ κατώτεραι τάξεις ἐξητάσθησαν γραπτῶς μόνον ἐν ἄπαι τοῖς τοῦ ἔτους μαθήμασιν. Ἡ δὲ ὀγδόη, ἡ τῶν τελειοφύτων, ὑποστᾶσα τὰς γραπτὰς αὐτῆς ἐξετάσεις ἐν τοῖς τοῦ ἔτους μαθήμασι μετὰ τῶν λοιπῶν τάξεων, ὑπεβλήθη καὶ εἰς προφορικὰς ἐν τοῖς ἐξῆς μαθήμασι: τῇ Χριστιανικῇ Ἠθικῇ, τοῖς Ἑλληνικοῖς, τοῖς Λατινικοῖς, τῇ Πολιτικῇ ἱστορίᾳ, τοῖς Τουρκικοῖς καὶ τοῖς Γαλλικοῖς. Ἡ τάξις αὕτη ὤφειλε νὰ ἐξετασθῇ προφορικῶς κατὰ τὰ νενομισμένα καὶ ἐν τῷ μαθήματι τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς. Ἀλλ' ἡ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐξετάσεων ἀσθένεια τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀνδρέου Σπαθάρη ἐκώλυσε τὴν προφορικὴν τοῦ εἰρημένου μαθήματος ἐξέτασιν καὶ ἠνάγκασε τὴν Σχολὴν γραπτῶς νὰ ἐξετάσῃ αὐτό. Εὐτυχῶς ἡ κατὰ

στάσις τῆς υἱείας τοῦ πολυτίμου καθηγητοῦ χωρεῖ ἐπὶ τὰ κρεῖττω, καὶ πέποιθεν ἡ Σχολή, ὅτι διὰ τῶν εὐχῶν τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀνακτώμενος οὗτος τὴν προτέρην αὐτοῦ υἱείαν θέλει ἀναλάβει ἀρχομένου τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους τὰ ἐαυτοῦ καθήκοντα μετὰ τοῦ ἰδιόζοντος αὐτῷ νεανικοῦ σφρίγους.

Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐτησίων ἐξετάσεων ὑπέστησαν ἡ μὲν τάξις τῶν τελειοφύτων καὶ διαρκούντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐτέρας γραπτὰς ἐξετάσεις ἐν τοῖς ἐξῆς ἐκ τῶν κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη διδασκέντων μαθημάτων: τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, τῇ Ψυχολογίᾳ, τῇ Λογικῇ, τῇ Φιλοσοφικῇ Ἠθικῇ, τῇ Ἑλληνικῇ, Ρωμαϊκῇ καὶ Βυζαντινῇ ἱστορίᾳ, καὶ τῇ Ἀλγέβρᾳ καὶ Γεωμετρίᾳ. Αἱ δὲ ἐπτὰ κατώτεραι τῆς Σχολῆς τάξεις ἐδοκιμάσθησαν ἐπίσης γραπτῶς ληγούσης τῆς πρώτης ἐξαμηνίας ἐπὶ τῆς ἐν τῷ χρονικῷ τούτῳ διχοστήματι δεδιδαγμένης ὕλης.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς δοκιμασίας τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, μὴ ὑποβαλλούσης εἰς προφορικὰς ἐξετάσεις τὰς ἐπτὰ κατώτερας αὐτῆς τάξεις, ἐπιβλήθεις ἄλλοτε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, διὰ τὴν μεγάλην τῶν μαθητῶν αὐτῆς πληθύν, διχτελεῖ ἔκτοτε τηρούμενος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Καὶ δὲν ἀριθμεῖ μὲν ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ Σχολή 700 ἢ 600 μαθητάς, ὡς ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις, ἀλλὰ καὶ 400 μαθητῶν προφορικὴ ἐξέτασις, ἐὰν πρόκηται νὰ ἐξελεγχθῇ δι' αὐτῆς ἡ ἀληθὴς τῶν ἐξεταζομένων ἀξία, δὲν εἶναι εὐχερές τι ἔργον, ἐκτὸς δὲ τῶν πολλῶν δυσχερειῶν, ἃς συνεπάγεται, ἀπαιτεῖ καὶ χρόνον πολλῶν περισσώτερον τοῦ νῦν δαπανωμένου, τοῦλάχιστον τετραπλάσιον.

Περὶ τοῦ τρόπου δὲ τούτου τῆς διὰ τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων δοκιμασίας τῆς ἀξίας τῶν μαθητῶν, ὡς-δήποτε γινομένης, εἴτε γραπτῶς μόνον, εἴτε γραπτῶς ἅμα καὶ προφορικῶς, φρονεῖ ἡ Σχολή, ὅτι ὁσφ' αὐστηρότερον καὶ ἂν διεξοχθῇ, δὲν δύναται ἀκριβῆ νὰ παρᾶσχῃ ἔλεγχον τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀξίας τῶν μαθητῶν, τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας αὐτῶν ἐν ἑκατέρῃ τῶν ἐξετάσεων ἐχούσης πρὸς τῷ βαθμῷ τῆς ἐπιμελείας καὶ ἄλλους παρᾶγοντας, τὴν ψυχολογικὴν τύχην τοῦ ἐξεταζομένου κατὰστασιν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἐξετάσεως ἢ τὴν εὐμένειαν ἢ δυσμένειαν τῆς τύχης ἐν τῇ κληρώσει τῶν πρὸς ἐξέτασιν ζητημάτων. Ὁ μόνος ἀλάνθαστος κριτὴς τῆς ἀξίας τοῦ μαθητοῦ εἶναι—φρονοῦμεν—διὰ μὲν τοὺς καθηγητάς αἱ καθημεριναὶ ἐξετάσεις, διὰ δὲ τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν αἱ κατὰ καιροὺς ἐπισκέψεις τῶν παραδόσεων, καθ' ἃς δύνανται ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως οἱ ἀρμόδιοι τούτων νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῆς ἐπιδόσεως τῶν υἱῶν καὶ τῶν ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν αὐτῶν διατελούντων. Τοιαῦται ἐπισκέψεις τῶν παραδόσεων διαρκούντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους δύνανται νὰ παρᾶσχωσι καὶ εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον περὶ τῆς ἐν τῇ Σχολῇ τελουμένης ἐργασίας ἀσφαλῆ περὶ αὐτῆς γνῶσιν.

Ταῦτα λέγοντες ὁμῶς δὲν ἐννοοῦμεν, ὅτι εἶναι ὅλως περιττὰ καὶ ἀνωφελεῖς αἱ ἐτήσια ἐξετάσεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν καταργητέαι. Τῆς ἐπισκέψεως τῶν παρὰδόσεων κατὰ καιροὺς ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων, ὅσοι τούτων τυγχάνουσιν ἀρμόδιοι κριταί, καὶ πικρὸς ἄλλου ἐνδιαφερομένου περὶ τῆς ἐργασίας τῆς Σχολῆς οὗτης δυσχεροῦς μὲν διὰ τινος, πάντῃ δὲ ἀδυνατοῦ δι' ἄλλους, οὐδεὶς αὖθις πλὴν τῶν καθιερωθεισῶν ἐτησίων ἐξετάσεων ὑπολείπεται τρόπος ἐξελέγξεως τινος δημοσίας τῆς ἐργασίας τῶν μαθητῶν καὶ τῆς Σχολῆς καθόλου, τὴν διατήρησιν αὐτῶν ἐπιβάλλει μάλιστα καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν πηγάζουσα ἀδικολογικήτος πρακτικῆς ὠφέλεια τῶν μαθητῶν, τῶν μὲν ἐκ φιλοτιμίας τῶν δὲ ἐξ ἐπιγνώσεως τῆς ὠφελείας ἐπαναλαμβάνοντων τὰ μεμαθημένα καὶ μᾶλλον οἰκείουμένων αὐτά.

Εἰς τὴν ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως ταύτης ὠφέλειαν ἀποβλέπουσα ἡ Σχολή, καίπερ ἀκριβῆ γινώσιν τῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν ἐκ τῶν καθημερινῶν ἐξετάσεων ἔχουσα, δὲν προέβη εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων, ἀλλὰ διετήρησεν αὐτάς, τροποποιήσεις μόνον τινὰς ἐπ' αὐτῶν κατὰ καιροὺς ἐπενεγκούσα, ἃς ἔκρινε μᾶλλον τὴν φιλοτιμίαν τῶν μαθητῶν διεγειρούσας. Οὕτω τὸν μὲν ἀρχαῖον τρόπον τῆς γενικῆς ἀπάντων τῶν μαθητῶν προφορικῆς ἐξετάσεως περιώρισε τὸ πρῶτον εἰς τινὰ μόνον μαθήματα τῆς τάξεως τῶν τελειοφοίτων, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τῆς τάξεως ταύτης μαθημάτων καὶ ἐφ' ἀπάντων τῶν μαθημάτων τῶν ἄλλων κατωτέρων τάξεων εἰσῆγαγε τὰς γραπτὰς ἐξετάσεις. Βραδύτερον ἐθεώρησε σκοπιμωτέραν τροποποίησιν τινὰ τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων τῆς τῶν τελειοφοίτων τάξεως, καθ' ἣν ἐξητάζοντο μέχρι τοῦ προλαβόντος ἔτους ἅπαντες μὲν οἱ μαθηταὶ τῆς τάξεως ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς, τὸ τρίτον δὲ μόνον αὐτῶν ἐν τοῖς λοιποῖς προφορικῶς ἐξεταζομένοις μαθήμασιν, τὴν μείζονα δὲ πάντοτε ἐκ τῶν ἐξετάσεων ὠφέλειαν ἐπιδιώκουσα νέαν ἐπήνεγκεν ἐφέτος τροποποίησιν ἐν μόναις αὖθις ταῖς προφορικαῖς ἐξετάσεσι τῶν τελειοφοίτων, θεσπίσασα ὅπως ἐξετάζονται ἅπαντες ἐν ἁπασιν τοῖς πρὸς προφορικὴν ἐξέτασιν ὀρισμένοις μαθήμασιν· τὸ μέτρον ὁμῶς τοῦτο δὲν ἠδυνήθη δυστυχῶς νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν ταῖς ἐφετειναῖς ἐξετάσεσιν ἐν ἀκριβεῖ, τῆς ἀσθενείας τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ κ. Σπαθάρη, ἀναγκασάσης αὐτὴν τὸ προφορικῶς ἐξεταζόμενον μάθημα τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς γραπτῶς, ὡς εἶπον, νὰ ἐξετάσῃ.

Δ'. Περὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος μετὰ πολλῆς τῆς εὐχριστήσεως δικηκρύπτω, ὅτι ἀποχρώντως ἱκανοποίησαν ἑκάτεραι, ἐκτὸς ἐξαιρέσεων τινων, τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν κοπιᾶσαντας. Ὅλως νὰ ἐλλείπωσιν αἱ ἐξαιρέσεις ἦτο ἀδύνατον διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους. Ἡδύναντο ὁμῶς νὰ

ῆναι ὀλιγώτεροι, καὶ θὰ ἦσαν, ἐὰν καὶ οἱκοὶ εἶχον ἅπαντες οἱ μαθηταὶ τὰς δεούσας πρὸς ἐπιμελείαν ἐν τοῖς μαθήμασι καὶ χρηστὴν διαγωγὴν προτροπὰς καὶ τὴν προσήκουσαν ὑπὸ τῶν ἀρμόδιων ἐπιβλεψιν ἐν πάσῃ ἐκτὸς τῆς Σχολῆς ἀναστροφῇ αὐτῶν. Καὶ μαθηταὶ ἀξιούμενοι τούτων εἶναι καὶ ὑπῆρξαν πάντοτε πρότυπα ἐπιμελείας καὶ χρηστότητος, ἀληθῆ τῆς Σχολῆς ἐγκαλλωπίσματα. Εἶχε δὲ πολλοὺς τοιοῦτους αὐτὴ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος καὶ χαίρει μεγάλως ἐπὶ τῇ πολυτίμῳ ταύτῃ εὐτεχνίᾳ· καὶ ἐπικαλεῖται θερμῶς τὰς εὐχὰς τῆς τε Ὑμετέρης Θεοιότητος Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν χορείας τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν ἐπὶ τε αὐτοῖς ὅπως ἐπὶ τὸ τελειότερον χωρῶσιν καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς ὅπως μιμηταὶ αὐτῶν γένωνται.

Ε'. Καὶ ἡ φοιτήσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Σχολὴν ἐφέτος ὑπῆρξε τακτικωτέρα. Τὸ πλῆθος ἐκείνων ἀπουσιῶν, εἰς ὃ προσέκοπτεν ἄλλοτε ἢ τῶν μαθητῶν πρόοδος, ἐλαττούμενον ἀπὸ τινων ἐτῶν περιώρισθη εὐσιωδῶς. Κατὰ δὲ τὸ λῆγον ἔτος ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξ ἀσθενείας ἀπουσιῶν οὐδεμία ἀδικαιολόγητος ὑπῆρξεν. Ἐκ δὲ τῶν δι' ἀπουσίας ἀποκλεισθέντων τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς νόμον 18 μαθητῶν οἱ 15 ἀπὸ τῶν μέσων ἤδη τῆς πρώτης ἐξαμηνίας ἔπαυσαν φοιτῶντες εἰς τὴν Σχολὴν ἐπὶ ἔργα βιοποριστικὰ τραπέντες.

ΣΤ'. Οὕτως εὐχάριστον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν ὑπῆρξε τὸ ἔτος τοῦτο καὶ δυνάμεθα μετὰ παρρησίας νὰ εἴπωμεν, ὅτι, χάριτι θεῷ καὶ διὰ τῶν εὐχῶν τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ βίου τῆς Σχολῆς καθόλου τὸ παροιμιῶδες «κάθε πέρυσι καὶ καλλίτερον»· καίτοι δὲ ἔφθασεν οὗτος—ὁμολογοῦμεν—εἰς τὸ ἀριζήλον ἐκεῖνο ὕψος τῆς τελειότητος, νῦν ἀνέφικτον κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, διὰ τὴν καθόλου τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων κατάστασιν, ὅπερ ἄλλοι ἀρχαιότεροι ἐκ τῶν τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς ἐμπεπιστευμένων ἡξιώθησαν νὰ ἰδῶσιν. Ὑψίστη δὲ ἡ Σχολή ἐπὶ τῇ παρούσῃ αὐτῆς καταστάσει οὐδαμῶς ἀμβλυωπεὶ πρὸς τὰς ἐαυτῆς ἐλλείψεις, ἀλλὰ πληρεστάτην ἔχει αὐτῶν συνείδησιν καὶ πᾶσαν εἰς τὴν ἐλάττωσιν αὐτῶν προσπάθειαν καταβάλλει, ἐπιμελῶς τὴν ἐν ἄλλαις χώραις ἐκπαιδευτικὴν κίνησιν παρakoλουθοῦσα καὶ τὰ ἐκ τῶν πραγμάτων καταδεικνύμενα χρήσιμα καὶ ἐφαρμόσιμα κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἐαυτῆς δυνάμεων παραλαμβάνουσα καὶ οἰκείουμένη. Ἐὰν δὲ ἐν πάσαις ταύταις ταῖς προσπαθείαις ἀδυνατῇ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας μὴ παρέχουσα εἰς τοὺς τροφίμους αὐτῆς ἀπῆλκας τὰς ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ ἀπαίτουμένας γνώσεις, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἑλλείψις αὐτῆς. Ἰχουσα σκοπὸν ὀρισμένον· τὸ πρᾶξαι τοῖς τροφίμοις αὐτῆς τὴν προσήκουσαν μεμορφωμένῳ ἀνθρώπῳ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, δι' ἧς

νά δύνανται καὶ ἐπιστήμας οἰκσθήποτε νά σπουδάσωσιν ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσιν εὐδοκίμησης καὶ δι' ἰδίᾳς μελέτης τὴν ὑπὸ τῆς Σχολῆς χορηγηθεῖσαν ἀνάπτυξιν ἐκχυζόντες ὡς λόγιοι νά διαπρέψωσι καὶ διακριθῶσιν, ἀκολουθεῖ ἀκριβῶς τῷ συμφώνῳ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς τοῦτον προγράμματι, ὡς ὤφειλε βεβαίως νά ποιήτῃ. Ἀλλὰ καὶ τοῖς εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ ἄλλο τι ἔργον τοῦ καθ' ἡμᾶς πρακτικοῦ βίου βουλομένοις νά ἐπιδοθῶσιν οὐχ ἥττον ὠφέλιμος τυγχάνει ἡ τῆς Σχολῆς παιδεία, παρέχουσα τὸ πολύτιμον ἐκεῖνο καὶ ἀναγκάριον χρῆμα, τὸ ἐξευγενίζον καὶ ἀνυψοῦν ἠθικῶς τὸν ἄνθρωπον τελειοῦν δὲ καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ τελούμενα οἰκσθήποτε ἔργα.

Ἐὰν δὲ διὰ τοὺς τελευταίους τούτους ἀπαιτῶνται καὶ εἰδικαί τινες γνώσεις, εὐχερέστατα δύνανται οἱ θέλοντες νά προσπορισθῶσιν αὐτάς καὶ ἐν βραχεὶ χρονικῷ διαστήματι μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν δι' ἰδιαιτέρας διδασκαλίας ὡς οὐκ ὀλίγοι ἐποίησαν. Δὲν δικαιούμεθα δὲ καὶ τὴν παροχὴν τῶν γνώσεων τούτων νά ἀπαιτήσωμεν παρὰ τῆς Σχολῆς, ἄλλον προορισμὸν ἔχούσης, οὔτε τὴν εὐχερῇ χρῶσιν τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων γλωσσῶν, τῆς Τουρκικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς, ἣτις μόνον διὰ τῆς ἀσκήσεως ἀποκτᾶται. Ἀμφότερα ταῦτα παρέχονται ὑπὸ ἄλλης Σχολῆς, πρακτικώτερον χαρκτηρὰ ἔχούσης, ἐὰν τινες θέλωσιν ἐν Σχολῇ ταῦτα νά ἀποκτήσωσιν.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἀγγλία.— Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ἡ γνωστὴ θρησκευτικὴ διαπάλη μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μερίδων, καὶ δὴ μεταξὺ τῶν ἐχόντων φιλοκαθολικὰς ἢ μᾶλλον φιλορθοδόξους τάσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς λατρείας ἰδίᾳ, οἷοί εἰσιν οἱ Πουζεῖσταί, Puseistes ἢ καὶ Ritualistes λεγόμενοι, ὁπαδοὶ τοῦ περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος αἰῶνος ἀκμάσαντος φιλορθοδόξου Ἀγγλοῦ Θεολόγου καὶ Καθηγητοῦ Pusey, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐχόντων τάσεις καθαρῶς προτεσταντικὰς. Ἡ ἐν λόγῳ διαπάλη ἐμόρφωσεν ἐν τῇ συγχρόνῳ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθῆ θρησκευτικὴν κρίσιν, γνωστὰ δ' εἰσὶ τὰ ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης συγκροτηθέντα πρὸ μηνῶν ἐν Λονδίνῳ πολυάριθμα καὶ θορυβώδη συλλαλητήρια. Αἱ καθ' ἑαυτὰς μικρολόγοι φαινόμενα συζητήσεις περὶ θυμιάματος καὶ κηροῦ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις ἐνέχουσι προδήλως ταύτην τὴν σπουδαίαν σημασίαν, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ τῶν τοιούτων κατέστη σύμβολον Καθολικισμοῦ διὰ τοὺς μὲν, καὶ Προ-

τεσταντισμοῦ διὰ τοὺς ἄλλους. Τὸ βέβαιον συμπεράσμα ὅλης ταύτης τῆς διαπάλης, ἣτις βαίνει ὁλονὲν αὖξουσα, εἶνε τοῦτο, ὅτι ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησία, ἣτις, ὡς γνωστόν, οὐσιωδῶς διακρίνεται τῶν λοιπῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν καθὼ παρουσιάζουσα κρᾶμά τι Καθολικισμοῦ καὶ Προτεσταντισμοῦ καὶ κειμένη οἰονεὶ μεταξὺ τούτου καὶ ἐκείνου, ἤρξατο βαθύτερον νά συναισθάνηται τὴν ἀνάγκην σαφεστεροῦ καθορισμοῦ τῆς ἰδίας θέσεως ἀπέναντι ἐκατέρου τῶν δύο τούτων μεγάλων τμημάτων τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης. Κατὰ τινὰς ἐν Ἀγγλίᾳ παρὰ πολλοῖς κύκλοις ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον ἔτι ἡ ἰδέα τῆς ἀνάγκης μορφώσεως ἐν αὐτῇ Ἐκκλησίας, Καθολικῆς μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ παπικῆς, ἣτις προσέτι νά ἦ ἀνεξάρτητος τῆς κρατούσης ἐκεῖ τανῦν Ὁμολογίας τῶν 39 ἄρθρων. Ἀλλὰς λέξεσι παρὰ τοῖς κύκλοις τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα τῆς μορφώσεως Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἰταλία.— Ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία.— Γνωστόν, ὅτι καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπως καὶ ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς Καθολικαῖς χώραις τῆς Εὐρώπης (Γερμανία, καθολικῇ ἐννοεῖται Αὐστρία, Γαλλία, Ἰσπανία, Ὀλλανδία, καὶ Πορτογαλλία) ἤδη ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ, ὡς ἰδιαιτέρας Ἐκκλησιαστικῆς τάσεως, ἐμορφώθη κοινότης Παλαιοκαθολικῆ. Ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ἀποτυχοῦσα τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ ἐκλογῇ Ἐπισκόπου, ἀριθμεῖ σήμερον δύο τοιούτους. Περὶ τοῦ ἐνὸς τούτων, τοῦ Δὸν-Παύλου Μιράλια (Don Paolo Miraglia), ἀναγνωσκόμεν ἐν τῷ προτελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Rénue Internationale de Théologie» τὰ ἀκόλουθα: Ὁ Δὸν-Μιράλια εἶνε γενναῖος ἀγωνιστής, ὅστις παλαίει κατὰ μυρίων δυσκολιῶν, παρεχομένων εἴτε ἐκ μέρους τοῦ Παπικοῦ Ἐπισκόπου ἐν Plaisance, ὅπου ἐδρεύει καὶ ὁ ἐν λόγῳ Παλαιοκαθολικὸς Ἐπίσκοπος, εἴτε ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως. Ρήτωρ ὢν φλογερὸς συναρπάζει τοὺς ἀκροατάς. Ἀφορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάπα κηρύττει τὸν χριστιανισμὸν ἄνευ τοῦ Πάπα καὶ κατὰ τοῦ Πάπα. Κηρύξας ἐσχάτως ἐν Ρώμῃ, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Μεθεδιστῶν (καθότι ἡ ἐνοικιασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ αἵθουσα τῷ ἀπεκλείσθη ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας) ἐχειροκροτήθη ἐνθουσιωδῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεφώνησε: « Ἐὰν σήμερον οἱ λαοὶ δὲν προσέρχωνται εἰς τὸν χριστιανισμὸν, αἰτία τούτου εἶνε ἡ διαστροφή τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ἰταλίας, δηλ. ἡ Ρώμη! »

Ἡ Προτεσταντικὴ κίνησις—ἐπίσης ἐν Ἰταλίᾳ δὲν εἶνε ἀσήμαντος, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ πλεῖον ἢ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ὁ παπισμὸς ἔχει βαθύτερον ἀπλώσῃ τὰς ρίζας αὐτοῦ. Κατὰ τινὰ στατιστικὴν ἐν τῇ σημερινῇ Ἰταλίᾳ ἀριθμοῦνται ἐν συνόλῳ 98,000 Προτεστάνται διαφόρων δογματικῶν ἀποχρώσεων. Παρατηρεῖται δὲ αὐξήσις κατὰ 36 χιλιάδας ἀπὸ τοῦ 1883 καὶ ἐντεύθεν. Ἡ Ἰταλικὴ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία ἀριθμεῖ 22 ναοὺς ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου καὶ οὐχὶ ἀσήμαντον ἀριθμὸν Σχολείων.

Γαλλία.— Πόσας χιλιάδας φράγκα ὑπολογίζετε ἄραγε νὰ ἐπεψήφισεν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀνατολῇ Καθολικῶν Πρόπαγανδῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1900 ἡ Γαλλία, ἥτις ἄλλως ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἰδίας ἐπικρατείας διάφορον ὅλως μετέρχεται τακτικὴν ὡς πρὸς τὸν παπισμὸν καὶ τὰ ὄργανα αὐτοῦ; Τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 800,000 χρυσᾶ φράγκα. Μάλιστα, 800 χιλ. φράγκα ἐπεψήφισεν διὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀνατολῇ Καθολικῶν Σχολῶν καὶ Μονῶν. «Οἱ μοναχοὶ καὶ κληρικοὶ τῶν Μονῶν καὶ Σχολῶν τούτων, παρατηρεῖ ἡ «Revue intern. de Théologie», ἰσχυροὶ εἰς χρῆμα καὶ μάλιστα εἰς προστασίαν, χρησιμοποιοῦσι τὴν ἐπιρροήν των πρὸς διάδοσιν ἰδίων τρόπων καὶ ἡθῶν, θεολογικῶν ἀποδείξεων καὶ διδασκαλιῶν, αἰσθημάτων καὶ συγγραφῶν.»

Ἄλλ' ἐν Γαλλίᾳ πολλοὶ ἀντιπαπικοὶ διαμαρτύρονται ἐν τῷ τόπῳ κατὰ τῆς τοιαύτης ὑπερβολικῆς εὐνοίας τῆς ἰδίας Κυβερνήσεως πρὸς τὰ ὄργανα τοῦ παπισμοῦ. Μία τοιαύτη τακτικὴ, παρατηροῦσιν οὗτοι, δὲν δύναται φυσικῶς νὰ ᾖ πρὸς ὄφελος τῶν ὑπὲρ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ συμπαθειῶν ἐν Ἀνατολῇ.

Ἑλβετία.— Ἡ Ἑλβετικὴ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ, ὡς γνωστὸν, ἀναγνωρίσασα ἐπιστήμῳ τὴν Παλαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν, ὡς Ἐκκλησίαν κεχωρισμένην παντελῶς καὶ διάφορον τῆς Δυτικῆς Ρωμαϊκῆς ἢ Παπικῆς Ἐκκλησίας, ποιεῖται πάντοτε σαφῇ διάκρισιν τῶν ἐκασταχοῦ Παλαιοκαθολικῶν Κοινοτήτων ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων. Κατ' αὐτὰς μάλιστα ἐκδίδεται καὶ εἰδικὸν σχετικὸν διάταγμα, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶς μὴ Διαμαρτυρόμενος χριστιανὸς τῆς Ἑλβετίας ὀφείλει κατηγορηματικῶς νὰ δηλώσῃ, εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύο μερίδων ἀνήκει, εἰς τὴν τῶν Παπικῶν δηλονότι, ἢ τὴν τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔχοντες ἐν τισι τῶν πόλεων τῆς Ἑλβετίας τὴν πλειονότητα ἀπέναντι τῶν

Παπικῶν, ἐγένοντο συγχρόνως μόνοι κύριοι καὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις καθολικῶν ναῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ παραδείγματι ἐν Βέρνη, ἐν ᾗ ἐδρεύει καὶ ὁ ἐν Ἑλβετίᾳ Παλαιοκαθολικὸς ἐπίσκοπος καὶ λειτουργεῖ ἡ ἐν Ἑλβετίᾳ Ἰδιαιτέρα Πανεπιστημιακὴ Θεολογικὴ Σχολή (Faculté Théologique) τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Spectator.

ΔΤΟ ΠΑΛΑΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

§ θ' Εὐρών γάρ Ἀρειὸν ἐν (Α, 2) τῇ κατὰ Ἀλεξάνδρειαν Ἐκκλησίᾳ πρεσβύτερον ὄντα, καὶ καθάπερ ὀργάνῳ πονηρίας τούτῳ χρησάμενος, ὅλος κατ' αὐτῆς ἐπνευσεν· ἕνα γάρ συντελῶν εἶπω, τῷ κατέχοντι πνεύματι κινούμενος Ἀρειὸς ἦν ποτὲ ὅτε οὐκ ἦν καὶ ὑστερον γεγονέναι Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν ἀφρόνως ἀπήγει καὶ ἐδογματίζε, καὶ πρὸς τούτοις κτιστὸν καὶ παθητὸν καὶ τρεπτὸν καὶ ἀλλοιωτὸν τὸν ἄκτιστον καὶ ἀπαθῆ καὶ ἄτρεπτον καὶ ἀνχλωτὸν καὶ τὸν ἄχρονον καὶ ἀχώρητον καὶ ἀναρχῆ, κατὰ τὸν τῆς θεότητος λόγον, ἄπτὸν καὶ χωρητὸν καὶ ἐν χρόνῳ ἀπεφλυῖται· καὶ τυχῆς ἐκ τούτου καὶ στάσεως οὐ μικρᾶς (294B, 1) τὸ τῆς Λιβύης μέρος ἐνέπληται· καὶ τοὶ πολλὰκις περὶ τούτων τοῦ μεγάλου τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐκκλησίας ἐπισκόπου Ἀλεξάνδρου νοθεύοντος αὐτὸν καὶ παρκινούντος μὴ τοιαῦτα διδάσκειν, ὁ κατάρκτος οὐκ ἐπέθετο. Ταῦτα πυθόμενος ὁ μακάριος καὶ μέγας βσιλεὺς Κωνσταντῖνος τοὺς ἀπανταχόθεν ἐπισκόπους ἐν τῇ Νικαέῳ ἀθροίζει, δημοσίοις ὀχήμασι προστάξας αὐτοὺς ἐν τῇ προειρημένῃ ἀπαντῆσαι πόλει, δεῖν εἶναι λέγων τὰς προτάσεις τῶν ἀμφισβητουμένων ὁμοῦ πάντας συνιδεῖν καὶ ψηφίσασθαι, καὶ μιᾷ πίστει καὶ γνώμῃ τὰς ἀνάπαντα τὴν οἰκουμένην (B, 2) τὴν Ἐκκλησίαν Θεῷ τὰς δοξολογίας ἀναφέρειν. Ἐπεὶ δὲ συνηθροίσθησαν, καὶ ἡ κυρία, καθ' ἣν ἔδει τῶν ἀμφισβητουμένων τὰς προτάσεις λυθῆναι παρ' ἡν, οἶκος μὲν ὅτι μέγιστος ἐν τοῖς βσιλείοις αὐτρέπιστο, στιβάδες δὲ τὸν ἀριθμὸν ἀποσώζουσαι τῶν συνεληλυθότων πατέρων ἐν ταῖς πλευραῖς τοῦ οἴκου περιετέθειντο· καὶ μικροῦ θρόνου ὡς ἂν εἴποι τις καὶ εὐτελοῦς ἐν τῷ μέσῳ τεθέντος, καὶ τῆς ἱερᾶς ἐκείσε Συνόδου συναθροισθείσης, εἴσεισι καὶ αὐτὸς βσιλεὺς πάντων ὕστατος· χαρίεις τῷ προσώπῳ, τὴν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος ὡς μήτε μακρὸν εἶπειν μήτε βραχύν, εὐρύτε (295A, 1) ρος δὲ τοὺς ὤμους καὶ παχὺς τὸν αὐχέν, τὴν χροιάν ἐρυθρὸς καὶ τὴν τρίχα τῆς

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 262—263.

κεφαλῇ· οὐ δατεῖν ἔχων, τὴν δὲ τοῦ γενεῖου ψιλὴν
 πως καὶ πρὸς τὸ μηδὲ φύτειν πολλοῦ τοῦ προσώπου
 τὴν ῥινὰ ἐπίγρυπον, τὸ ὄμμα πρὸς πλῆσιον λέοντος, τὸ
 δὲ ἐγκρατὲς περὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς γαστρὸς ἄκρον κε-
 κτημένος, ὡς τούτῳ τὰ πολλὰ διαφεύγειν τὰς τοῦ σώ-
 ματος νότους, οὐχ ὑγιῶς αὐτῷ διακείμενου. Καὶ οὐ πρό-
 τερον ἐκθ[έσθη]* πρὶν ἢ ὁ ἱεὺς ἐκεῖνος τῶν πατέρων
 σύλλογος, τοῦτον προετρέψατο καθεσθῆναι. Θεασάμε-
 νος δὲ τινος τοῦ χοροῦ τῶν πατέρων τοὺς δεξιούς· ὁ
 φηλκμὸς ἐκκεκομμένος, (1, 2) καὶ μαθὼν ἀπὸ Διο-
 κλητικνοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμο-
 λογίαν τοῦτο πεπονηθέναι** τὰ χεῖλη τοῖς τρυμά-
 σι προσεπλήρωσε καταπνέζόμενος, ἐλκύσειν ἐκείθεν εὐ-
 λογίαν τῷ φιλήματι πιστεύων. Οὕτως ἦν ὁ θαυμα-
 σίος ἐκεῖνος ἀνὴρ εὐλαβὴς καὶ πίστει καὶ μετριοπ-
 θεῖα λελαμπυρισμένος. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ μέγας τῷ ὄν-
 τι βραβιεύς. Ὁ δὲ θεὸς ἐκεῖνος τῶν ἱερέων ὁμιλος,
 τοῖς ἀνθεσι τῶν ἐγκωμίων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στε-
 φανώσαντες, τὴν περὶ τὰ θεῖα σπουδὴν εὐλογίας ἡ-
 μεῖψαντο. Καὶ τῇ ἐξῆς, πολλῶν κινήσεων ἐξ ἐκ-
 τέρου μέρους λόγων, καὶ συγχύσεως (295B,1) περὶ τὸ
 ἀκροατήριον γενομένης, ὁ βραβιεύς τοὺς ἀμφὶ Διοκλη-
 τικανὸν καὶ Μαξιμιανὸν καὶ τοὺς βραβεῖς ἐκείνους κα-
 τὰ τῶν χριστιανῶν διωγμῶς καὶ τὴν [νῦν] Θεοῦ προ-
 νοίᾳ γαλήνην καὶ εὐστάθειαν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς μέ-
 σον ἀγαγὼν καὶ ἀναμνήσας εἰς ὁμόνοιαν ἄπαντας
 προεκαλεῖτο. Ἐπεὶ δὲ καὶ τινες φιλαπεχθήμονες ἄν-
 δρες κατὰ τῶν ἐκυτῶν ἐπισκόπων ἐγγράφους ἐπέδω-
 καν τῷ βραβιεῖ κατηγορίας, τῷ δακτυλῷ σφραγίσας
 ἐκέλευσε φιλάττεσθαι· εἶτα πρὸς εἰρήνην αὐτοῦ καὶ
 ὁμόνοιαν συμβιβάζσας, καὶ ταύτας κομίσας ἐνώπιον
 πάντων κατέκαυσεν, ὅρκῳ πληρῷ (B,2) φορητὰς αὐτοῦς
 μηδὲν ἀνεγνωκέναι τῶν ἐν αὐτοῖς γεγραμμένων· οὐδὲ
 γὰρ, ἔρη, χρῆναι τὰ πλημμελήματα τῶν ἱερέων δὴ-
 λα γενέσθαι τοῖς πολλοῖς, ἵνα μὴ σκανδάλου πρόφα-
 σιν ἐντεῦθεν λαμβάνοντες ἀδελφῶς ἀμαρτάνωσιν. Ἐγὼ
 δ' ἔφη· εἰ αὐτόπτης ἐγενόμην ἐπιδρόκου γάμον ἀλ-
 λότριον διορύττοντος, συνεκάλυψα ἂν τῇ πορφυρίδι
 μου ταύτη τὸ παρανόμως γενόμενον ὡς ἂν μὴ βλάβ-
 ῃ τοὺς θεωμένους τῶν δρωμένων ἢ ὄψις. Οὕτω τοί-
 νον τοὺς λέγοντας ἀνακηρύττων, τοὺς δ' ἀντιλέγον-
 τα πρὸς κλητικῶς πειθόμενους εἰς ὁμόνοιαν ἔλκων καὶ
 ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ (296A,1) τὸν Υἱὸν ὁμοφώνως τῇ
 Συνόδῳ δογματίσας, τοὺς δὲ μὴ πειθόμενους ὡς ἀτά-
 κτους ὑπερορίσας καὶ ἄπαντας ὁμογνώμονας καὶ ὁμο-
 δόξους κατεστήσας, καὶ δωρεαῖς μεγίσταις δε-
 ξιωσάμενος, ἕκαστον τὴν ἰδίαν Ἐκκλησίαν καταλαβεῖν
 παρηγγύησεν, τὰ ἀκροθόνια τῶν πατέρων κατασχών,
 πρὸς τὸ τὴν πόλιν, ἣν ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι ὠκοδό-
 μησεν, εὐλογίας τῆς παρ' αὐτῶν ἄξιωσαι.

* ὁ κδξ ἐκαθάρισθη νεωτέρῃ χειρὶ.

** ὁ κδξ πεπονηθῆναι

§ ι' Ἐπεὶ δὲ τῆς μεγίστης τῶν πόλεων ἐμνήσθη-
 μεν, ὡς ἐν παρόδῳ τὰ περὶ αὐτῆς διεξελθεῖν ἀναγ-
 καῖον. Φασὶ γὰρ, βουλευθέντι αὐτῷ πόλιν κτίσαι ἐπὶ
 τῷ ἰδίῳ ὀνόματι ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τοῦ Ἰλίου*,
 ὑπὲρ τὸν Αἶαντος τάφον, τὸν (B,2) Θεὸν κατ' ὄναρ
 πρᾶττάξαι ἐν Βυζαντίῳ κτίσαι· καὶ δὴ, τὸν ὑποδεχ-
 θέντα τόπον καταλαβὼν, περινοστήσας τὸ παν-
 ταχοῦ καὶ σκοπήσας τὴν θέσιν τοῦ τόπου καὶ ὡς ἔ-
 χει κράσεως εὐ καὶ ἀέρος, τὰ ἄλλα τε περικαθάρως
 καὶ τοὺς εἰς ὕψος ἡρμένους τόπους κατὰ τὸ ἐγγυροῦν
 ἐν τοῖς κοιλοτέροις χωρίοις καταβιβάζσας καὶ τὴν
 προσήκουσαν ἡμερότητα ἐργασάμενος, πάλαιτιον μὲν
 ἐν τῷ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλίον μέρει τερπνότατον καὶ
 ποικιλίᾳ πεπληρωμένον καὶ τῇ θαλάσῃ πελάζον οἰ-
 κοδομεῖ, ἱππικὸν δὲ καὶ τοὺς δύο μεγίστους ἐμβόλους
 προσοικοδομεῖ· ὧν εἴ τις** ὡς ἔχουσα* θέσεως καὶ σο-
 φίας (296B,1) ἀκριβῶς καταμάθοι οὐ δεύτερον τῶν
 Φειδίου ἔργων ταῦτα προσείποι. Πρὸς τούτοις ναοὺς
 ἱεροῦς, τὸν τῆς Ἀγίας Εἰρήνης, καὶ τῶν θεῶν Ἀπο-
 στόλων, καὶ τοῦ Ἀγίου Μωκίου, καὶ τοῦ ἀγίου μάρ-
 τυρος Ἀγαθονίκου, καὶ ἑτέρους πλείους. Ἦτι τε τὸ
 μεσαιτάτον τοῦ ἄστεος ἐπιμελῶς περικαθάρως, καὶ
 λίθοις διαχυέσι τὸ ἔδαφος καταστρώσας, δυσὶ τε ἡ-
 μισφαιρίοις ἐκ κίωνων καὶ στοῶν ἀρκτόθεν τε καὶ
 νοτόθεν*** κατασκευάσας, καὶ ἄλλους κίονας τὴν λεω-
 φόρον ὀρίζοντας, στιχηδὸν διαστήσας, ἐπὶ κεφαλῇς λί-
 θους τῆς αὐτῆς ὕλης φέροντας γλυφῆς ὅτι μάλιστα
 καὶ τεχνιτῶν σοφίαν τοῖς θεωμένοις (B,2) διαδεικνύ-
 ντας, ἐν ὁμοῦ τε κόσμος εἴη τῇ πόλει καὶ τοῖς ἡμι-
 σφαιρίοις, ἐν οἷς τῶν ὠνίων τὰ πλείω ἀποτεθησαύρι-
 σται, τὴν ἐκ τῶν ὀδῶν ὄχλησιν ἀποστεροῖν, Φόρον
 ὠνόμασε· καὶ ἕτερον δὲ κίονα μονόλιθον ἐκ Ῥώμης
 ἀγαγὼν, ὑποζώσας τε αὐτὸν διὰ χαλκῶν ζωνῶν
 γεγραμμισμένον κατὰ τὸ μεσαιτάτον ἱδρυσεν, ἄνωθεν
 μὲν αὐτοῦ ἀνδριάντα τὸν ἑαυτοῦ στηλωσάμενος, κά-
 τωθεν δὲ πρὸς τῇ βάσει τοὺς δώδεκα κορῖνους, οὓς
 ὁ Χριστὸς εὐλόγησε, καὶ ξύλα τίμια καὶ ἀγίων λεί-
 ψανα, ἐν ᾗ πρὸς στηριγμὸν καὶ φυλακὴν τῆς αὐτοῦ
 πόλεως, ὑποθέμενος· καὶ ἐν τῷ Ἀνάπλῳ δὲ (297A,1)
 καὶ Σωσθενίῳ, ἐνθα καὶ θείας ἐμφανείας ἤξλωτο καὶ
 ὄψεις μυστικὰς ἐθεάσατο, τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
 ναοὺς ὠκοδόμησεν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς περὶ τὰς οἰκο-
 δομὰς αὐτοῦ φιλοκαλίας ἐμνήσθημεν, μηδὲ τῶν ἐν
 Παλαιστίνῃ ναῶν, οὓς διὰ τῆς μητρὸς ὠκοδόμησε,
 καὶ τὴν σπουδὴν, ἣν περὶ τῆς εὐρέσεως τῶν τιμῶν
 ξύλων ἐποίησατο, ἀμνημόνευτον καταλείψομεν.

(ἔπεται συνέχεια).

ὁ μ. κ. Μ. Ι. Γ.

* ὁ κδξ Ἡλίου

** οὕτως ὁ κδξ.

*** νοτόθεν!

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.